

Betreft: Visie op het CETA-verdrag door de Landbouwcoalitie voor Rechtvaardige Handel

Geachte heer, mevrouw,

Het ziet er naar uit dat het CETA-verdrag net voor of net na het reces behandeld zal worden in de Eerste Kamer. Vandaar dat wij u nogmaals onze visie sturen vanuit de Landbouwcoalitie voor Rechtvaardige Handel (voorheen de TTIP, CETA en landbouw-coalitie). Hierbij zijn de volgende organisaties aangesloten: Agractie Nederland, BD-Vereniging, Dutch Dairymen Board, Nederlandse Akkerbouw Vakbond, Nederlandse Melkveehouders Vakbond en Platform Aarde Boer Consument.

Wij stuurden uw fractie eerder berichten in 2020 (*deze vindt u onder deze email*):

- 6 maart: aanbevelingen voor uit te nodigen personen voor de deskundigen-bijeenkomst;
- 23 maart: onze visie met het oog op het Voorbereidend onderzoek over CETA;
- 2 juni: inhoudelijke reactie op een deel van de antwoorden van minister Kaag op uw vragen, met het oog tot het stellen van vervolgvragen. *Deze is bijgevoegd (opmerkingen in de tekst).*

In deze brief geven we een aantal argumenten waarom we hopen dat uw fractie tegen dit verdrag zal stemmen. *Deze gaat vergezeld van een document met verdere toelichting dat we u ook in 2020 toestuurd.*

Allereerst wijzen we op deze passage uit het regeerakkoord: *'Nederland voert een actief handelsbeleid, waarbij handels- en investeringsverdragen (zoals CETA) een belangrijk instrument zijn. Bij deze verdragen zetten we in op hoge standaarden voor eerlijke productie, mensenrechten, voedselveiligheid, duurzame groei en klimaat. Tegelijkertijd beschermen we onze ondernemers tegen ongewenste investeringen en oneerlijke concurrentie. We ondersteunen ondernemers en het mkb om in de wereld succesvol te zijn. We vergroenen onze handelsinstrumenten in lijn met de uitkomsten van de akkoorden van Parijs en Glasgow.'*¹

Dit zijn mooie woorden, maar onmogelijk binnen de huidige vrijhandelsverdragen zoals CETA en EU-Mercosur. Deze leiden namelijk tot lagere in plaats van hogere standaarden. De huidige WTO-regels staan alleen toe dat er eisen mogen worden gesteld aan import-producten zelf, dus b.v. voedselveiligheid. Maar er mogen geen eisen worden gesteld aan de wijze van productie (*Processing and Production Methods*), dus aan milieu (waaronder gebruik van pesticiden), dierenwelzijn, identificatie en registratie-eisen en werknemers-rechten. Vrijhandelsakkoorden waarbij producten met lagere standaarden worden toegelaten leiden dan ook tot oneerlijke concurrentie voor EU boeren. Het is in deze situatie dan ook begrijpelijk dat zij zich zullen verzetten tegen hogere milieu- en dierenwelzijnseisen.

De huidige duurzaamheidshoofdstukken in deze verdragen zijn voorlopig boterzacht en niet afdwingbaar, dus vergroenen van handelsinstrumenten is in ieder geval binnen CETA geen sprake. Daarbij wordt er binnen weinig transparante werkgroepen van ambtenaren (b.v. binnen CETA) gewerkt aan afstemming van onderlinge standaarden. De ervaringen binnen NAFTA laten zien dat deze werkgroepen onder grote lobbydruk van multinationals staan, en dat standaarden zelfs op gebied van voedselveiligheid, vooral verlaagd worden.²

In ons rapport *'TTIP en CETA een bedreiging voor de hoogwaardige Nederlandse en Europese landbouw, veehouderij en voedselvoorziening'*³ tonen we aan dat zelfs de voedselveiligheidsstandaard rond pesticiden werd verlaagd. Zo is het *Maximum Residue Level* (MRL) van bestrijdingsmiddelen verhoogd richting Codex Alimentarius-niveau in het onderhandelingsproces rond TTIP en CETA. Dat betekent dat er meer residu-resten van pesticiden op voedingsmiddelen mogen zitten dan voorheen.

---

¹<https://www.kabinetformatie2021.nl/binaries/kabinetformatie/documenten/publicaties/2021/12/15/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst/coalitieakkoord-2021-2025.pdf>

² <https://canadians.org/ceta-food-safety>

³ Pagina 8 en 9 (2016), <https://handelanders.nl/wp-content/uploads/2019/02/Houd-de-boerderij-TTIP-vrij.pdf>

In november 2020 (dus na onze vorige berichten aan uw Kamer) bleek uit een onderzoek van *Follow the Money* dat Canada CETA gebruikt om de EU onder druk te zetten wetgeving over MRLs af te zwakken. Tevens heeft de EU daardoor mogelijkheden gecreëerd om residuen van in de EU verboden bestrijdingsmiddelen, toe te laten. De Tweede Kamer werd hierover niet geïnformeerd.⁴

Een andere passage in het regeerakkoord luidt: *'We zetten de transitie in naar kringloop-landbouw met een goed verdienmodel, zodat boeren in staat gesteld en maatschappelijk gewaardeerd worden om de benodigde verandering te realiseren, waarbij jonge boeren toekomst krijgen.'*

Dit onderschrijven we volledig. Maar door CETA en EU-Mercosur wordt een Nederlandse of Europese kringlooplandbouw verder onmogelijk gemaakt. Van buiten de EU worden er namelijk meer akkerbouw- (granen, eiwit- en oliegewassen, suiker, ethanol) en vleesproducten geïmporteerd. Dat gaat gepaard met import van mineralen waardoor een overschot van stikstof en fosfaat is ontstaan. En dus mede tot de huidige problematiek die Nederland al drie jaar beheerst. Nu een Nee tegen CETA, maakt het ook gemakkelijker om Nee tegen Mercosur te zeggen. Dat biedt ruimte voor alternatieven in het belang van het verdienmodel van gezinsbedrijven in de landbouw en de toekomst van hun opvolgers.

Dit alternatief hebben we ook eerder opgestuurd aan de commissies voor Buitenlandse Handel en Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit in de Tweede Kamer.⁵ In het kort bestaat dat uit de volgende maatregelen:

- Invoeren van flexibele EU productiebeheersing en minimumprijzen binnen de akkerbouw en de gehele veehouderij.
- Marktbescherming via importheffingen om een zo groot mogelijke Europese zelfvoorziening - in *echte* kringloop - van voedsel en veevoer mogelijk te maken, met name op producten waarvoor in Europa alternatieven kunnen worden geproduceerd.
- Verhoging van Europese milieu- en dierenwelzijnseisen aan de boer zijn alleen mogelijk als via genoemde marktbescherming oneerlijke concurrentie wordt uitgeschakeld.
- Effectieve inzet van GLB-budget. Als genoemde maatregelen worden ingevoerd krijgen Europese boeren weer kostendekkend betaald voor hun producten. Op termijn kunnen binnen het GLB dan de huidige algemene Europese hectaresubsidies aan de boer verdwijnen.⁶ Wel kunnen boeren er voor kiezen extra groene en blauwe diensten te leveren aan de samenleving en die in lijn liggen met de klimaat-, biodiversiteits-, landschaps- en natuurdoelstellingen.

Wij lichten deze visie graag toe in een persoonlijk (fysiek of digitaal) gesprek met uw fractie, en willen daarvoor graag een afspraak maken.

Hoogachtend,

Namens de Landbouwcoalitie voor Rechtvaardige Handel

Guus Geurts, coördinator

guusgeurts@yahoo.com

06 - 43979849

---

⁴ *Hoe Canada de Europese voedselveiligheid verwatert*, Vincent Harmsen Follow the Money, 4 november 2020, zie:

<https://www.ftm.nl/artikelen/ceta-eu-voorzorgsbeginsel?share=LfezG9mct3l%2FYtMhXrzFXMD4DEvjxZsPdcS2XFZ0CwIIFOG6gUpSIU%2BayZLu>

⁵ Brief aan Tweede Kamer, 5 mei 2021: <https://aardeboerconsument.nl/wp/wp-content/uploads/2021/05/21-05-05-Brief-aan-commissies-LNV-en-BuOS-Landbouwcoalitie-voor-Rechtvaardige-Handel-3.docx>

⁶ NAV pleit voor genoemde marktregulering (maatregel 1+2) en niet afhankelijk zijn van (GLB-)subsidies in hun visiedocument *De toekomst van de akkerbouw – Genoeg is Beter 2.0* (2020): <http://www.nav.nl/2020/06/het-document/>